

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-А, 1000 София, тел. 986-21-67, 987-55-13,
e-mail: arch@vas.bg

Изм. № 25

Дата: 08.01.2026 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 13 / 2025 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 18 ноември 2025 г. по к.д. № 13/2025 г. КС е допуснал за разглеждане по същество искането на група народни представители за установяване на противоконституционност на чл. 8, ал. 4 и чл. 9, ал. 8 и 9 от Закона за противодействие на корупцията (ЗПК) (обн. ДВ, бр. 84 от 2023 г. поел. изм. и доп. ДВ, бр. 57 от 2025 г.) и на Решение за приемане на Правила за дейността на Номинационната комисия и провеждане на процедура по номиниране, разглеждане на кандидатури и избор на членове на Комисията за противодействие на корупцията, прието от 51-ото Народно събрание на 11 юли 2025 г. (обн. ДВ, бр. 58 от 2025 г.).

Становището на Висшия адвокатски съвет по предмета на конституционното производство е следното:

По конституционността на оспорените разпоредби на закона

И трите разпоредби са елементи на регламентираната със ЗПК процедура по издигане на кандидатури и събиране на предварителна информация за професионалните и нравствените качества на кандидатите за членове на Комисията за противодействие на корупцията.

Вносителят на искането твърди, че създаването на номинационна комисия предопределя недопустимо делегиране на конституционно установени правомощия на Народното събрание, с което се нарушава принципа на разделение на властите по чл. 8 от Конституцията. Поддържа, че участието на народните представители в процедурата по номиниране на кандидатите е сведено до нивото на зрител на публичното изслушване и регистратор на определения от комисията резултат. Отделно счита, че определеният от закона състав на Номинационната комисия поначало не може да бъде независим и безпристрастен, тъй като се излъчва от органи и институции, които подлежат на проверка по ЗПК, като това дерогира принципа за независимост на властите.

Искането за установяване на противоконституционност на оспорените законови разпоредби е неоснователно.

Учредената по силата на ЗПК „Номинационна комисия“ е предназначена да подпомага Народното събрание при събиране на информация и установяване на факти, свързани с личностните качества (професионални и нравствени) на кандидатите да бъдат избрани за членове на Комисията за противодействие на корупцията. Самият избор се извършва от парламента, който не е обвързан от нито едно от действията и нито една от препоръките на помощната комисия. Невярно и голословно е твърдението по искането, че народните представители, които вземат окончателното решение за избора, са лишени от участие в процеса по селекция и предварителна оценка на качествата на кандидатите. Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 4, изр. 3 от ЗПК, която е включена в обхвата на конституционния контрол, именно народните представители са посочени на първо място като възможни предложители на персонални кандидатури. Те могат да участват и в публичната процедура за обсъждане и изслушване на кандидатите като поставят въпроси на кандидатите и изразяват мнение по техните качества.

Нещо повече, дори и след внасяне на доклада по чл. 9, ал. 9 от ЗПК в съответната ресорна комисия на Народното събрание законът не ограничава народните представители да дебатира по кандидатурите - както в парламентарната комисия, така и на заседанията в залата на Народното събрание, предхождащи гласуването. Важно е да се отбележи, че законът в никаква степен не обвързва решаващия орган с предложението и класирането на помощната Номинационна комисия. Впрочем, подобен подход е възприет и по други закони - например, съгласно Закона за съдебната власт Висшият съдебен съвет също е подпомаган от външни комисии при провеждане на конкурси и атестиране, без да е лишен от правомощието си да взема самостоятелни кадрови решения.

Абсурден е доводът за въведен „конфликт на интереси“, тъй като в състава на Номинационната комисия щели да влязат лица, излъчени от органи и институции, които също могат да бъдат под контрола на Комисията за противодействие на корупцията. Вносителите на искането пропускат да съобразят, че нито една властова структура не е имунизирана срещу индивидуални прояви на корупция, които са несъвместими с определените ѝ от Конституцията и законите задачи и функции. Това с пълна степен е валидно и за Народното събрание, без обаче предварително да бележи народните избраници със стигмата на зависимост, подкупност и непочтеност. Същото важи и за петимата члена на Номинационната комисия.

Горепосочените факти и обстоятелства на сочат, че поначало не може да става и дума за нарушение на принципа за разделение на властите по смисъла на чл. 8 от Конституцията. Вярно е, че по силата на Конституцията Народното събрание олицетворява законодателната власт като я упражнява чрез изключителното си правомощие да приема, изменя, допълва и отменя законите, включително закона за държавния бюджет и данъчните закони (чл. 84, т. 1 - 3 от Конституцията). Назначаването чрез избор на лица на висши властови позиции обаче няма характера на законодателна дейност, чрез която се създават общозадължителни правила за поведение. Ето защо не е налице противоконституционно делегиране на законодателната власт, упражнявана от парламента, на външни структури.

В случая е оспорена конституционността на законови разпоредби, с които не се прехвърлят законодателни правомощия, а само регламентират създаването и статута на извънпарламентарен орган, призван чрез предварителен подбор и оценка на качествата на кандидатите да подпомогне избора на членове на Комисията за противодействие на корупцията, извършван суверенно от

Народното събрание. В този подход няма противоконституционност, защото става въпрос за надлежно упражняване на широката дискреционна власт при приемането на законите, предоставена на законодателя от самата Конституция. Следователно, твърдението по искането за нарушаване на принципа за разделение на властите поначало е несъстоятелно.

Избирането на лица на високи позиции във властта от Народното събрание не представлява упражняване на законодателната власт, както се твърди в искането, а е форма на проявление на контролната функция на парламента по отношение на изпълнителната власт. Конституционната основа на избора на членовете на Комисията за противодействие на корупцията е втората алтернатива на чл. 84, т. 8 от Конституцията, която дава възможност Народното събрание, когато това е предвидено в закон, да избира и освобождава ръководителите на „други институции“, освен регулираните със самия основен закон избори на министър-председател, правителство, ръководство на Българската народна банка и Сметната палата. Именно на тази база трябва да се преценява и конституционността на оспорените разпоредби. При тази преценка се налага заключението, че установената процедура е в пълно съответствие с разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от Конституцията, утвърждаваща политическия плурализъм като основа на политическия живот. Както е посочено по-горе, предварителната процедура по селекция и подбор на кандидати за членове на Комисията за противодействие на корупцията не обвързва депутатите при вземане на крайното решение за избор и не ги лишава от възможността да действат въз основа на Конституцията и законите в съответствие със своята съвест и убеждения. Следователно, оспорените разпоредби не нарушават предписанията по чл. 67 от Конституцията.

По оспорването на конституционността на решението на Народното събрание от 11 юли 2025 г. (обн. ДВ, бр. 58 от 2025 г.).

На всеки етап от производството Конституционният съд може да откаже да разгледа по същество внесено искане поради неговата недопустимост, включително и като преразгледа вече постановено определение за допустимост. Това следва да бъде препоръчано на съда и в конкретния случай по отношение частта от искането, с която е оспорено Решението на Народното събрание от 11 юли 2025 г. за приемане на Правила за дейността на Номинационната комисия и провеждане на процедура по номиниране, разглеждане на кандидатури и избор на

членове на Комисията за противодействие на корупцията. Посоченото решение не съставлява парламентарен акт, който подлежи на самостоятелен контрол за конституционност по силата на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. То е само елемент на фактически състав, насочен към подготовка на парламентарното решение, с което окончателно приключва процедурата за избор. Именно крайното решение на Народното събрание за избор на член (членове) на Комисията за противодействие на корупцията има конститутивния ефект, който открива пътя към сезиране на Конституционния съд. Това обаче не се отнася за междинните процедурни решения, които по принцип нямат стабилен характер, защото хипотетично винаги могат да бъдат преразгледани от решаващия орган.

В заключение, Висшият адвокатски съвет изразява становище за неоснователност по същество на искането на групата народни представители в частта за установяване на противоконституционност на чл. 8, ал. 4 и чл. 9, ал. 8 и 9 ЗПК и за недопустимост на същото искане в частта, с която е оспорено решението на Народното събрание от 11 юли 2025 г. за приемане на Правила за дейността на Номинационната комисия и провеждане на процедура по номиниране, разглеждане на кандидатури и избор на членове на Комисията за противодействие на корупцията (г2025г.).

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ: _____

АДВ. Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ

